

LOT VEKEMANS

NIEMAND

WACHT

OP

JE

Personages

Jantje *85-jarige vrouw*

Ida *politica die net fikse nederlaag heeft
geleden en aftreedt*

José *actrice die zich zorgen maakt om de
ontwikkelingen in maatschappij en
politiek*

*Opmerking voor opvoering: de actrice speelt de rollen van
Jantje en Ida en is in het laatste deel dus eigenlijk zichzelf.*

intro

*We zien de actrice al op het toneel als Jantje,
een 85-jarige vrouw, als het publiek binnenkomt. Als iedereen
op zijn plek zit, komt ze
als de oude vrouw overeind. Ze loopt moeizaam naar de
spreekplek, maar maakt een fiere indruk.*

1.

jantje

Ze hebben me gevraagd om u vandaag wat te vertellen

Over iets

Wat ik doe

Misschien moet ik me eerst even voorstellen

U weet natuurlijk niet wie ik ben

Mijn naam is Jantje Akkermans

Ik ben vijfentachtig jaar

Sommigen vinden dat oud

Ik niet

Bij mij in het dorp woont een vrouw die bijna honderd is

Negenennegentig

Dat noem ik oud

Nele

Schele Nele

Zo noemden we haar vroeger

Omdat ze een oog had dat naar binnen keek en een oog dat

naar buiten keek

Daar werden de mensen raar van
Dan wisten ze niet naar welk oog ze moesten kijken
En ze wisten niet met welk oog Nele naar hen keek
Dat vonden ze waarschijnlijk enger
Ik was vroeger schooljuf
Juffrouw Jantje
Eerste klas
Bij mij kwamen ze leren lezen
En rekenen
En de meisjes leerden breien
En de jongens figuurzagen bij meester Hans

Ik raap soms afval op
Dat is wat ik doe
Als ik er last van heb
En dat is vaak
Ja
Ik raap dus afval op
Ik heb dan een plastic zak
Die neem ik mee van huis
En dan raap ik alles op wat ik onderweg tegenkom
Niet met mijn blote handen hoor

Ik heb afwashandschoenen aan
Gele
Of roze
Die koop ik in een pakje van 10 tegelijk
En als die plastic zak vol is dan gooi ik hem in de container
bij de supermarkt
Nou dat is het dus
Wat ik doe
Ik vind het niet bijzonder, maar blijkbaar viel het op
En nu vroegen ze me of ik daar vanavond iets over wilde
vertellen
Over waarom ik dat doe
Tja

Een paar maanden geleden was ik op weg naar de bieb
Dat was op de middag van de eenzaamheid
Ter bestrijding van de eenzaamheid
Dat is een programma van de bieb ja
Voor oude mensen
Niet dat ik eenzaam ben
Ik niet
Maar ik vind die middag gewoon leuk

Dan zijn er altijd jonge mensen
Scholieren
En die kletsen met je
En ze lezen altijd iets voor
Kun je zelf kiezen wat
Dus ik was onderweg naar de bieb
En toen lopen er een paar jongens vlak voor me
En een van hun laat zo een leeg pakje sigaretten op de
grond vallen
Nou ja vallen
Het was niet per ongeluk hoor
Hij gooit het eigenlijk gewoon op de grond
Zo
Hé roep ik
Hé!
En die jongens blijven staan
Draaien zich om
Kijken me aan
Daar staat een afvalbak!
En ik wijs
Komt een van die knullen naar me toegelopen
Ik dacht nu zul je het hebben

Blijft-ie staan
Vlak voor me
Zo
Zo dichtbij
Zegt-ie: als ik niks op de grond gooi dan hebben die
straatvegers niks te doen
Wat ik doe is werkverschaffing
Ja dat zegt-ie
Wat ik doe is werkverschaffing
Zag zichzelf als werkgever
Ik wilde die knul zo een klap in zijn gezicht geven
Zo met mijn vlakke hand
Heb ik niet gedaan
Had ik moeten doen maar ik heb het niet gedaan
En die knul draait zich weer om en loopt terug naar zijn
vriendjes die allemaal keihard staan te lachen natuurlijk
En ik was kwaad
Zo kwaad
Ik ontplofte bijkans
Ik was zo kwaad dat ik er wel dood van neer had kunnen
vallen
En diezelfde middag kom ik in de bieb een boekje tegen

Iemand had het laten liggen op de tafel

Ze houdt boekje 'Niemand wacht op je' omhoog

Niemand wacht op je

Ja

Ik vond het een rare titel

Niemand wacht op je

Ik bedoel, is dat goed of is dat slecht?

Normaal gesproken vind ik het fijn dat niemand op me wacht

Dan kan ik lekker rustig aan doen

Maar als ik bedenk dat daar *wijst naar de hemel*

Dat daarboven straks niemand op me wacht als ik aankom

Ja, dan vind ik het toch minder

Ik bedoel: ik hoop toch wel dat iemand daar op mij zit te wachten

Mijn eigen Jan bijvoorbeeld

Ja mijn man heette ook Jan

Jan en Jantje

Dat vond iedereen wel grappig natuurlijk

Maar goed, dat boekje

Dat daar dus lag
Dat riep me als het ware
Misschien wel door die rare titel
En toen heb ik het meegenomen
Geleend hè
Niet eh... *maakt gebaar van stelen*
Dat doe ik niet
Ik heb het geleend
En gelezen
En zo kwam ik op dat idee
Van dat afval

Niet wijzen
Zelf doen
Dat zei dat boekje eigenlijk
Niet wijzen
Zelf doen
Ja je kent dat wel toch
Dat gezegde
Dat wat ze zeggen
‘Als je met één vinger naar een ander wijst,
dan wijs je er met drie naar jezelf’

Ze doet het voor

Toen ik dat voor het eerst hoorde toen dacht ik:

Wat een flauwekul

Maar nu denk ik:

Ja

Ja dat is zo

Toen ik een klein meisje was

Toen hadden we bijna geen afval

Het was oorlog

Alles wat we hadden werd tot de laatste draad gebruikt

Tot het laatste bruikbare dingetje hergebruikt

Of gerepareerd

En ook later

Na de oorlog

Was er zoiets als zuinigheid

We wisten de waarde van...

Dingen

Mijn moeder droeg de oude onderbroeken van mijn vader

Ik weet niet of het waar is

Maar ja

Toen kwam de vooruitgang
En met de vooruitgang kwamen er spullen
Veel spullen
Spullen die kapot konden gaan
En die niet meer werden gerepareerd
Omdat het goedkoper was om een nieuwe te kopen
Nou ja
Dat weet u natuurlijk ook wel
Mijn kleindochter was laatst met een vriendin in New York
Op een hotelkamer
Ergens middenin de stad
In een hotel waar ze geen ontbijt hadden
Dat gingen ze 's ochtends halen
Take away
Aten ze op in hun kamer
En 's middags lunch
Take away
En avondeten
Ook take away
Alles take away
En toen ik vroeg waarom
Toen zei ze

Mijn kleindochter

Ze zei: dat is goedkoper

De berg afval die zij in vijf dagen had verzameld was
groter dan mijn afvalzak van een maand

Ze heeft het gefotografeerd

Waarom weet ik niet

Ze fotograferen alles tegenwoordig

Ze liet me de foto zien

Meer afval dan ik in een maand bij elkaar

Ik hoorde laatst een oud-minister zeggen

Hij was op tv

Hij zei:

We bouwden aan de welvaartsstaat

Maar we hebben de aarde ermee vernietigd

Weet ik hoeveel planten- en diersoorten uitgeroeid

En dan die plastic soep

En dat de aarde wel vijf graden warmer is dan vroeger

Hij zei

Die oud-minister

Hij zei dat de vooruitgang ons de toekomst dreigt af te
nemen

De toekomst van onze kinderen
Ik zat ernaar te kijken
Toen hij dat zei
Op de tv
De tranen sprongen in zijn ogen
En ik dacht
Waarom zeggen alleen oud-ministers zulke dingen?
Oud-politici
Die weten ineens precies wat er allemaal fout is
En niet dat ik het er niet mee eens ben
Maar het is fout gegaan toen zij aan het roer zaten
Zij huilen nu in het openbaar om de maatschappij die ze
zelf gebouwd hebben
We zouden die oud-politici weer eens terug moeten
plaatsten
Terug naar Den Haag
Ruim de rommel op die je zelf hebt veroorzaakt
Nu je het allemaal zo goed weet:
Los het op!
Doe wat!
In plaats van janken op de tv

Ze stopt

Niet wijzen Jantje

Zelf doen

Mijn Jan zei altijd: het is misgegaan toen mensen geld
gingen verdienen aan geld

Toen mensen meer terug moesten gaan geven dan ze
gekregen hadden

Daar zijn we scheef gezakt

Ja ja daar had hij wel een punt

We zijn gewoon te hebberig geworden

We willen het allemaal beter krijgen

We willen er allemaal op vooruit gaan

Maar het mag niks kosten hè

We weten toch allemaal dat dat niet kan

Als er hier iemand op vooruit gaat, dan gaat er daar iemand
op achteruit

De een ontvangt en de ander betaalt de rekening

Dat is toch simpel als wat

Vroeger leerde ik bij ons thuis

De krachtigsten dragen de grootste lasten

De sterke helpt de zwakke

Dat boekje zei:

Er zijn maar drie soorten zaken¹

Jouw zaken

De zaken van een ander

En de zaken van god

Jouw zaken

De zaken van een ander

En de zaken van god

En alleen aan jouw zaken kun je wat doen

Ja

De kunst is natuurlijk hoe weet je het verschil?

Jouw zaak

De zaak van een ander

De zaak van god

Want dat is de moeilijkheid

Om dat verschil te weten

Maar als je het weet dan is het eigenlijk heel simpel

Jouw zaken zijn alle zaken waar je wat aan kan doen

Waar je echt zelf wat aan kan doen

Wat je kan veranderen dus door zelf iets te doen

De rest is de zaak van een ander

Soms is het moeilijk dat iets niet mijn zaak is

Vind ik het moeilijk dat iets niet mijn zaak is

Dat mijn oudste dochter ongelukkig is bijvoorbeeld

– ja... dat mag ik eigenlijk niet zeggen van haar, maar ze is het wel, en dat kan vreten hè, dat vreet, aan een moeder, dat hoef ik niet uit te leggen, maar dat helpt haar niet, dat het aan mij vreet, dat helpt mijn dochter niet, daar wordt zij niet gelukkiger door, van al die nachten dat ik er niet van slapen kan, wordt zij niet gelukkiger, en dit lijkt misschien makkelijk praten, alsof ik ergens onderuit probeer te komen, maar het is niet makkelijk praten, het is hartstikke moeilijk praten, het is hartstikke moeilijk om als moeder te zeggen dat het niet jouw zaak is dat je dochter ongelukkig is, ja misschien komt het wel door dingen van vroeger, dat is toch meestal zo, maar dan nog kun je daar nu niks meer aan doen, ja, sorry zeggen, dat heb ik gedaan, heel vaak sorry sorry sorry gezegd, maar dat heeft niet geholpen, alles wat je fout hebt gedaan, en dat wordt steeds meer als je oud bent, dat kun je niet meer..., dat is moeilijk voor mij ja, dat

is mijn zaak, dat ik het moeilijk vind dat ze ongelukkig is,
dat is mijn zaak, niet dat ze ongelukkig is –

Ze wacht

Soms kan natuurlijk niemand er wat aan doen

Vaak

Dan is het een zaak van god

Oorlog

Hongersnood

Overstroming

Allemaal een zaak van god

We bemoeien ons veel te veel met de zaken van god

Dingen waar niemand wat aan kan doen

Want jij stopt in je eentje geen hongersnood hè

En ook geen oorlog

Giro 555

Dat is gewoon een een...

Hoe heet dat ook alweer?

Een aflat ja

Van vroeger in de kerk

Dat je je plekje in de hemel kon kopen

Dat is giro 555

Een manier om net te doen alsof je iets goeds doet
Een tientje storten voor een zaak waar je niks aan kan doen
En vervolgens niks doen aan een zaak waar je wel wat aan
kan doen
Ik ben er mee gestopt
Met dat geld in de collectebus voor het kankerfonds
En het diabetesfonds
En de hartstichting
De hersenstichting
De nierstichting
Artsen zonder grenzen
Enzovoort
Overal mee gestopt
Gewetensussertjes
Dat zijn het
Vandaag een euro in de collectebus
Morgen een frietje met een cola
Of een pakje sigaretten
Ik wil me er niet mee bemoeien hoor
Wat een ander doet is tenslotte niet mijn zaak
Dat is zijn zaak
Je zoekt het maar uit

Ja ja ik heb veel geleerd
Op mijn ouwe dag nog veel geleerd
Daar sta je van te kijken
Die jonkies die staan daarvan te kijken
Als ik dit soort dingen zeg op een verjaardag dan beginnen
ze te gniffelen
Alsof ik... *maakt gebaar van gek zijn*

Ik heb vijf kinderen en negen kleinkinderen
Eigenlijk tien maar een is er doodgegaan

Ze is even stil

Ik lust trouwens ook best wel een frietje op zijn tijd
En een frikandel ja
Dat is toch wel verleidelijk
Met mayonaise curry en uitjes
En ik weet dat dat niet gezond is
Maar soms
Op zijn tijd
Mijn jongste dochter eet ze ook weleens
Frikandellen
Mijn jongste dochter die is vegetariër

Maar frikandellen eet ze wel
En dan zeg ik: jij bent toch vegetariër?
En dan zegt ze: ach mam, in een frikandel, daar is geen
vlees in te bekennen
Dat vindt ze grappig

Ze wacht

Ik woon in zo'n jaren-zeventig flat
Zo'n vooruitgangsflat
Nou geloof me maar: daar zie je helemaal niets meer van
Bij mij in de buurt daar is het een zootje
Letterlijk
Troep
Rommel
Overal
Dat begint al als ik mijn voordeur uitloop
En dan over de galerij naar de lift
Daar begint het al
En dan beneden in de hal
En dat is niet mijn rommel hè
En dan kom je buiten
En dan hangt er hier een lege plastic zak in de struiken

En ligt er daar een blikje bier of cola platgetrapt
Of een plastic bakje van de patat
Nee nee ik zeg dat niet omdat ik erover wil zeuren
Ik zeur daar niet meer over

*Ze wijst met haar vinger en laat duidelijk de drie vingers zien
die naar haar zelf toe wijzen*

Tegenwoordig ruim ik het op
Mijn ergernis
Mijn zaak
Dat heb ik geleerd
Mijn ergernis
Mijn zaak
Alles waar ik me aan erger en waar ik iets aan kan doen is
mijn zaak
En alles waar u zich aan ergert en waar u iets aan kunt doen
dat is uw zaak
Uw ergernis uw zaak
Ja dat vindt u natuurlijk niet leuk om te horen maar het is
wel waar
Lees maar na
Pagina...

Ze pakt het boekje en bladert erin.

Transformatie naar Ida, de politica.

2.

ida

Ik weet dat het laat is en dat u allemaal al lang aan het
wachten bent op bericht vanuit onze fractie

Ik zal u dan ook niet langer in spanning houden

Overgeleverd aan speculaties

Ze wacht

Ik heb zojuist overleg gehad met de fractievoorzitter en de
fractieleden van mijn partij en ik heb hen laten weten dat ik
terugtreed als partijleider

De feiten zijn bekend: wij hebben bij de verkiezingen
zwaar verloren

En ik voel me daar verantwoordelijk voor

Ik zeg niet dat ik verantwoordelijk ben, ik zeg dat ik me
daar verantwoordelijk voor voel en als je je voor iets
verantwoordelijk voelt, dan moet je daar consequenties aan
verbinden

Het is mijn persoonlijke keuze om af te treden
Niemand heeft mij daartoe gedwongen
We hebben zojuist unaniem Myrna Delahaye verkozen tot
nieuwe partijleider
Een keuze die ik van harte ondersteun
Ik ben ervan overtuigd dat zij de partij een nieuwe impuls
kan geven en het vertrouwen bij de kiezers terug kan winnen,
vertrouwen dat we de afgelopen jaren duidelijk verloren
hebben
Dit betekent dat ik per direct de politiek zal verlaten
Na bijna dertig jaar

Ze wacht

Aangezien dit de laatste keer is dat ik hier zo tegenover u
zal staan, wil ik de gelegenheid aangrijpen om te zeggen
wat ik op het hart heb

Ze wacht

Toen ik pas aantrad – ik was jong, ik was ambitieus,
sommigen van u kunnen zich dat misschien nog herinneren
– is mij geregeld gezegd niet te fanatiek te zijn

Niet te veel wind in de wieken blazen
Niet te veel je gelijk willen halen
Ook niet als je het hebt
Politiek gaat niet over gelijk krijgen
Die tijden zijn duidelijk veranderd
En ik moet bekennen: ik heb moeite met die veranderende
tijd
Ik kan er mijn draai niet meer in vinden
Ik kom uit een tijd waarin mij geleerd is om te discussiëren
De ander uit te laten praten
– Ook als ik het niet met hem of haar eens was –
Het debat was mijn arena
Daar voelde ik me thuis
Tegenwoordig wordt van mij verwacht dat ik mijn gelijk
driftig voor me uit smijt
Of liever nog tegen een politicus uit een andere partij
We moeten steeds meer onze meningen en ideeën
verpakken als zekerheden waarmee we de ander kunnen
bekogelen
We kletsen ons gelijk tegen elkaar aan alsof het kaatsballen
zijn
En u weet wat er gebeurt als er twee ballen kaatsen

Ze raken verder van elkaar verwijderd

Je hoeft geen natuurkundige te zijn om dat te begrijpen

Ze wacht

Ik heb jarenlang gedacht dat ik een verschil kon maken

Dat ik dit land een beter land kon maken

En daar was ik trots op

Ik zei tegen mezelf:

Ik heb kinderen

En als die later groot zijn en mij vragen:

‘Mam wat heb jij gedaan om deze wereld beter te maken’

Dan wilde ik niet gelaten mijn handen opheffen

Niet mijn schouders ophalen

Dan wilde ik hen recht in de ogen kijken en zeggen:

‘Ik heb alles gedaan wat in mijn vermogen lag om de wereld een betere plek te maken’

En als zij dan zouden zeggen:

‘Maar de wereld is geen betere plek geworden’

Dan zou ik met een schoon geweten kunnen antwoorden:

‘Dat spijt mij, maar ik heb er alles aan gedaan’

Ik was de vrouw met een missie

Ik wist welke weg te nemen

Ik durfde voorop te gaan
Ik zei:
Niemand wacht op je
Als je zelf de ring niet instapt
Dan zal iemand anders je plek innemen
En sta je zelf aan de zijlijn te roepen wat er beter moet
Ik wist dat er onaangename keuzes zouden zijn
Keuzes die pijn doen
Die moeilijk zijn om uit te leggen
Keuzes die nodig zijn
Omdat ze uiteindelijk
Op de langere termijn
‘Goed zijn voor dit land’
Ik was een vrouw met een missie
En elke missie heeft ‘collateral damage’
Want je kunt nooit alles voor iedereen goed doen
Dat gaat niet
En met die gedachte suste ik mezelf in slaap
Maar ik ben wakker geworden
Midden in een nacht
Letterlijk
En in die nacht is mijn geweten in opstand gekomen

Het is me gaan bestoken met vragen waar ik geen antwoord
op had

Ze wacht

Missie maakt blind

Dat denk ik nu

Missie maakt blind en doof en het snoert anderen de mond

Ze wacht

Ik kan me niet herinneren wanneer ik mezelf voor het laatst
echt heb horen denken

Zelfstandig horen denken

Ik kan me dat gewoon niet herinneren

...

Ik denk al jaren eigenlijk alleen maar:

Er is geen tijd

Er is te veel te doen

We moeten door

We moeten dit we moeten dat

Als je je rot haast door dit doolhof van glas hier

Op weg naar een bijeenkomst

Met in je tas de noodzakelijke stukken

Met de geel gemarkeerde zinnen van je medewerkers

En de post-it briefjes met belangrijke uitspraken

‘Vooral niet vergeten!’

Denk maar niet dat je dan het grotere plaatje nog ziet

Dat je daar nog mee bezig bent

Hier

In dit mastodont van de politiek

Ze wacht

Wie vertegenwoordig ik eigenlijk?

Vertegenwoordig ik überhaupt iemand?

Ze wacht

In de eerste democratie ter wereld, in de Griekse stad

Athene, daar stemde een wisselende groep van mensen uit

alle lagen van de bevolking rechtstreeks, daar sprak nooit

iemand namens een ander

Ik sprak altijd namens een ander

Dertig jaar lang heb ik namens anderen gesproken

Gaf ik de kiezers een stem

Maar weet u...

Ik heb de kiezer geen stem gegeven
Ik heb hem genomen
Ik heb hun stem genomen
En vervolgens kapot laten gaan
Niet door hem te gebruiken
Maar door hem te vergeten
Ik ben een mond geworden zonder voeding
Uitgedroogd
Dorstig
Zoals je dat soms ziet
Een mond met gebarsten lippen
En met die mond heb ik gesproken
Dat is...
...
Dat is een pijnlijk inzicht

Ze wacht

Ik ben de kiezers gaan vervloeken
Toen ik dit inzicht kreeg
Dat geef ik eerlijk toe
Ik ben ze gaan vervloeken
Om wat ze uit handen hebben gegeven

Om hun luiheid
Hun apathie
Hun kop-in-het-zandhouding
Het gevloek en getier
Het continue wijzen naar de ander
Oh ja, ik heb hen vervloekt
Veel malen en luidruchtig
Snikkend ook
Als ik 's avonds eindelijk thuis zat op de bank
...
Maar weet u wat de ellende is met vervloeken
Het kaatst terug
Elke vloek is een vloek naar mezelf geworden
Uiteindelijk is er niemand anders waar ik naar kan wijzen
dan mijzelf

Ze wacht

Kortgeleden stelde iemand me de vraag:
'Als u met terugwerkende kracht iets veranderen kon, wat
zou u dan veranderen?'

Ach...

Zoveel

Ik heb zoveel verkeerd gedaan

Ik heb me door zoveel dingen mee laten slepen

De verkeerde kant op

Ik ben zo vaak een speelbal geweest

Vaak had ik het niet eens door

Soms wel

Ze wacht

Hoe kan het dat wij, wij politici bedoel ik dan, hoe kan het dat wij zo zeker doen?

We leven in tijden van grote verandering

Dat is een cliché, dat weet ik, maar het is ook een feit

De invloed van technologie

De invloed van het verdwijnen van handels-barrières

De invloed van een wereldwijd toenemende consumptie

De invloed van sociale media

Het heeft de manier waarop we werken en samenleven
fundamenteel gewijzigd

Het heeft de manier waarop we over elkaar denken en
spreken fundamenteel gewijzigd

Het heeft de invloed van de landelijke politiek op de
samenleving fundamenteel gewijzigd

Vroeger ja, vroeger kon een minister-president ons nog
toespreken met de woorden:

‘Gaat u maar rustig slapen’²

We waren geneigd het te geloven

We wilden het geloven

Welke politicus zou vandaag de dag nog zo’n uitspraak
durven doen?

Niemand!

Want niemand zou zo’n politicus geloven

In een wereld van multinationale handel

Van steeds meer vrije beweging van groot-
kapitaal

Van ondoorgrondelijke internationale netwerken van mensen
met macht

In zo’n wereld heeft de landelijke politiek niet veel te
zeggen hoor

In zo'n wereld kun je als politica veel beloven, maar steeds
minder waarmaken

Omdat je handen gebonden zijn

Omdat je feitelijk machteloos bent

Je zo... machteloos kunt voelen

Dat je zo... overspoeld kunt raken door dat gevoel

Dat is...

Daar moet je voor uitkijken

Daar heeft niemand iets aan

Niemand

Als politicus moet je uitstralen dat je problemen onder
controle kunt krijgen

Dat je antwoorden hebt

'We zijn er mee bezig, alles komt goed!'

'Alles komt goed. Ik weet waar we heen moeten, ik weet
wat ik doe!'

Ha

Maar ondertussen...

*Ze maakt met haar handen een beeld van 'twee gebonden
handen'*

En als je dan eindelijk het gevoel hebt dat je wel wat kunt
doen

Als politicus

Dan spring je daar bovenop

Zoals bij het toenemende gevoel van onveiligheid in de
samenleving

Hoe snel dat thema het politieke debat is gaan beheersen

Nou ja debat

Hoe snel we daar met oplossingen kwamen

Maatregelen

Voor het eerst in tijden hadden we het gevoel dat we de
burger weer iets te bieden hadden

Meer veiligheid

In ruil voor een beetje privacy

Maar we hebben niet meer veiligheid gegeven

We hebben meer beveiliging georganiseerd

Het is tijd om dat eerlijk toe te geven

We hebben meer beveiliging georganiseerd om het gevoel
van onveiligheid in de maatschappij te bezweren

En kijk!

Heeft het geholpen?

Nee

Natuurlijk niet

We raken opgesloten in onze eigen beveiligde wereld die
steeds maar kleiner en kleiner en kleiner wordt

Dat is eng

Ik vind dat eng

Ik zie een aantal van u al driftig schrijven:

Ida de Boer bekent schuld

Want ik heb meegholpen aan die trend

Ik heb niet geprotesteerd toen we onze minister van justitie
ineens minister van veiligheid en justitie zijn gaan noemen

En ook ik heb gezegd dat we meer politie nodig hebben

Meer camera's

Meer bevoegdheden voor onze binnenlandse
veiligheidsdienst

Dus ja ik heb meegedaan aan onze beveiligingsepidemie

Daar ben ik eerlijk over

Ze wacht

Weet u wat ik het allermoeilijkste heb gevonden de
afgelopen jaren?

Iedereen het idee te moeten geven dat ik altijd antwoorden had

Dat ik iedere vraag moest honoreren

Hoe idioot of brutaal ook

Vragen die eigenlijk helemaal geen vragen waren maar uitlokkingen

Bewuste acties om mij als politica te raken

Dat de opmerking ‘geen commentaar’ maar in heel weinig situaties houdbaar was

Dat ik me over moest geven aan de wetten van de mediocratie

Alleen dat woord al!

Omdat het anders ‘met me gedaan was’

En dat je steeds weer een nieuwe mediatraining krijgt

En dat je daar dan in meegaat onder het mom van ‘de tijden zijn veranderd’

Dat dat...

Dat is echt... dodelijk

We weten allemaal wel wat een vogelaartje is toch?

Ze checkt bij publiek

Dat minister Vogelaar een drammerige journalist het hoofd probeerde te bieden door geen antwoord te geven maar weg te lopen?

En hoe die journalist haar met zijn camera achtervolgde en haar minutenlang zwijgend in beeld bracht?

Dat moment...

Dat moment heeft me diep geraakt

En niet uit medelijden

Maar uit schaamte

Schaamte ja

Laat ik dat woord toch maar eens gebruiken

Schaamte voor...

Voor wie ik ben geworden

Voor wie wij zijn geworden ook

Met elkaar

Ze wacht

Soms denk ik: wat zou het heerlijk zijn als we met zijn allen zouden mogen opgeven

Dat we allemaal met lege handen naar buiten zouden gaan

Om te zeggen: sorry

We weten het niet

We kunnen het niet
Niet meer
We kunnen het al jaren niet meer
Maar wie durft dat hardop te zeggen?
Wie kan dat zeggen?
Dat de dingen die we doen...
Dat we die...
Nou ja
Dat we...
Ja...
Dingen die we eigenlijk niet kunnen
Die niet van ons...
Niet onze dingen...
Dat we...
Ik kan het niet eens meer goed verwoorden
Zo vreemd klinkt het me nu in de oren

Ze wacht

Het is gevaarlijk om in de politiek zeker van je zaak te zijn
Politiek is niet een plek van 'de waarheid'
Het is niet objectief

Het is een plek waar we met elkaar moeten spreken over
alles waar we niet zeker over zijn

Waar we moeten debatteren over oplossingen

Het is de plek waar we tot een gezamenlijke mening
moeten komen die gebaseerd is op kennis en discussie

Niet een die wordt beheerst door ‘de publieke opinie’

De publieke opinie vermoordt ons debat

Het vermoordt... ons... eigenlijk

Ze wacht

Ik zou... ik zou een pleidooi willen doen voor de
kwetsbaarheid

Voor de kwetsbaarheid en de schuld

De schuld ja

Ik geloof dat je als politicus een zekere mate van schuld
moet kunnen dragen

Want je maakt fouten

Iedereen maakt fouten

Dat moet toch mogen?

Van jezelf

Van de wereld om je heen

Een politicus die denkt dat hij onfeilbaar is – onkwetsbaar –
die moet je vrezen

Dat weten we allemaal

En toch wordt van ons verwacht dat...

Toch verwachten wij... zelf... ook

Schuld moet je leren dragen

Misschien kunnen we onszelf weer toestaan om fouten te
mogen maken

Dat je mag falen

Zouden we dat kunnen, denkt u?

*Ze wacht en pakt een boekje met de titel 'Niemand wacht op
je'*

Gisterenavond kreeg ik van mijn man een boekje cadeau

Hij wist wat er vandaag zou gaan gebeuren natuurlijk

En op het schutblad van dat boekje had hij een citaat

geschreven van president Roosevelt

Ik lees het graag even voor:

‘Het is niet de criticus die telt; niet degene die ons erop

wijst hoe de sterke mens struikelt, of wat de doener van de

daad beter had kunnen doen. De eer komt toe aan degene

die daadwerkelijk in de arena staat, het gezicht besmeurd met stof, zweet en bloed; die zich kranig weert; die fouten maakt en keer op keer tekortschiet, maar desondanks toch probeert iets te bereiken; die groot enthousiasme en toewijding kent; die, als het meezit, de triomf van een grootse verrichting proeft, en die, als het tegenzit en hij faalt, in elk geval grote moed heeft getoond...'³

Ida is geëmotioneerd. Legt het boek weg.

Transformatie naar José, de actrice.

3.

josé

Sorry, ik moet me even ontdoen van dit...

Ze trekt iets uit

...politiek verantwoorde pakje

Ze kijkt op het label

Dutch Spirit

Kent iemand dat?

Milieuvriendelijke maatkleding uit Nederland

Sponsor ja

Je moet wat tegenwoordig om je begroting sluitend te
krijgen

Nee hoor, ik lieg

Het is helemaal geen Dutch Spirit

Kijk maar

Ze laat het label aan iemand in het publiek zien

Het is *noemt een andere merknaam*

Zie je?

Dutch Spirit klinkt beter

Is beter ook

Qua milieu en verantwoord dan en we wilden het wel, maar
er was ergens een maar

Een praktische maar

Zo'n maar waar je niet drammerig over moet doen

Ook al kan ik dat goed

Drammerig doen

Ja, ik ben een drammer, ik zeg het maar meteen

Ik ben zo iemand die vaak steigert

Overal een antwoord op heeft

En die heel ongeduldig is

Mijn god wat ben ik ongeduldig

Ze doet haar haar los

Zo

Laat me eens even naar u kijken

Ze kijkt het publiek in

U ziet er mooi uit

Echt

Soms zou ik willen dat u als publiek zou kunnen zien wat
ik kan zien vanuit hier

Hoe u eruit ziet bedoel ik dan, want dat is zo... Zo...

Ontroerend

Echt

Soms als ik tijdens het spelen de zaal inkijk, dan kan ik
overvallen worden door een gevoel van... liefde

Echt

Dan hou ik echt van u

Niet van een iemand specifiek, maar van u allemaal zo
samen

Dan voel ik me zo met u verbonden dat ik...

Nou ja, ik kan het moeilijk uitleggen

Ze wacht even

Is er hier iemand die weleens 's nachts wakker ligt?

*Ze steekt zelf haar hand op en kijkt of er handen in het
publiek zijn*

Oh ja?

En wat doet u dan?

Misschien geeft iemand antwoord

Ik probeer altijd mijn ademhaling te tellen als ik wakker lig

Om te voorkomen dat ik ga malen

Dus hoeveel seconden in

En hoeveel seconden uit

En hoeveel seconden tussen dat in en uit

Het schijnt dat je het beste twee keer zo lang kan uitademen
als inademen

En dat je minimaal net zo lang niet ademt als dat je inademt

Ik slaap vaak slecht

En als ik slecht slaap dan slaap ik altijd weer heel diep in
vlak voordat de wekker gaat

Dat is zo irritant

En dan ben ik overdag moe

Meestal zo ergens halverwege de middag

Dan word ik overvallen door moeheid
Soms zit ik dan in de auto op weg naar een voorstelling
ergens en dan moet ik echt mijn best doen om mijn ogen
open te houden
Dan worden die oogleden zo ongelooflijk zwaar
Kent u dat?
Zo zwaar dat ik bang ben dat ze ineens dichtvallen
Ze zeggen dat dat gevaarlijk is
Want je denkt: ik hou ze nog wel even open
Dat lukt me wel, maar voordat je het weet
Schijn je dus weg te zijn
Voor een seconde
Minder dan een seconde
Je geeft per ongeluk een ruk aan het stuur
Iemand toetert
Je veroorzaakt een ongeluk
Ik ben echt bang dat zoiets kan gebeuren
Want ze zeggen dat je het niet aan voelt komen
Dat je ervan overtuigd bent dat je je ogen open kunt houden
En dan poef
Ben je toch weg

Dus tegenwoordig als ik voel dat die oogleden willen
vallen, dan stop ik zodra het kan
Dat is meestal bij een benzinstation
Zet ik mijn auto op de parkeerplaats
Motor uit
Stoel achterover
De ramen op een kier voor verse lucht
Sluit ik mijn ogen
En dan geef ik me hartstochtelijk over aan het vallen van
die oogleden
Dat begint hier ergens, vanuit mijn ogen, naar mijn keel en
dan glijdt het hier zo langs
Naar beneden
Zo
Hier
Naar mijn buik
Dat is zo lekker
Zo'n lekker gevoel
Dat je helemaal naar beneden getrokken wordt
Dat je zo helemaal mee gaat in dat gevoel van zwaar
worden
Wegzakken

Nog verder wegzakken

En nog iets verder wegzakken

Dat is...

Dat is zo'n heerlijk gevoel

Echt

Dat is bijna...

Orgastisch

Ja, u moet niet denken dat ik het nu over seks ga hebben

Seks is niet het onderwerp

Nee het onderwerp is...

Het onderwerp is...

Ik zoek even naar een zin die het goed samenvat

Ze denkt na

Toen we aan dit project begonnen toen zeiden we dat het
'een persoonlijke zoektocht naar het politieke' moest zijn

Zo wilden we het ook noemen

Dat was niet goed

Te elitair

Zeiden ze

De mensen van de marketing

Te elitair

Daar was ik het niet mee eens
Te buitensluitend
Ja, daar was ik wel gevoelig voor
Ik sluit niet graag buiten
Ook al weet ik dat dat onvermijdelijk is
Je sluit altijd iets of iemand buiten als je een keuze maakt
Of een grens trekt
Daar moeten we niet te spastisch over doen
Als ik thuis de deur van mijn huis dichttrek dan sluit ik ook
mensen buiten
En iemand met een hek om zijn tuin sluit ook iemand
buiten
Good fences make good neighbours
Dat is zo'n uitspraak ja
Good fences make good neighbours
Ik weet niet of ik het daar mee eens ben, maar ik denk er
wel over na
Over dat fenomeen van grenzen trekken
In hoeverre hebben we grenzen nodig?
Voor onszelf
Als mens
Om te functioneren bedoel ik

Ik zeg wel tegen mensen: je bent altijd welkom
Maar ik weet dat zoiets natuurlijk onzin is
Het moet wel een beetje uitkomen
Passen
Dat snapt die ander ook
Niet iedereen is altijd maar welkom
Ik vind het moeilijk om te zeggen
Omdat het ook zo... anders kan klinken
Anders dan ik bedoel
Alsof ik zeggen wil: we moeten onze grenzen sluiten
En dat zeg ik niet
Dat zeg ik pertinent niet
Zoiets zou ik nooit zeggen
Nooit
Ik geloof juist dat we elkaar moeten ontmoeten
Ik ben aan dit project begonnen om daar iets over te zeggen
Over die noodzaak om elkaar te ontmoeten
En omdat ik iets wilde doen
Iets dat groter is dan ikzelf, groter dan de actrice
Ik heb het gevoel dat alles wat ik doe als actrice
Dat dat eigenlijk te... klein is
Te weinig betekent

En niet omdat ik mijn vak niet serieus neem

Dat is het niet

Ik denk echt niet dat we in tijden van chaos of verwarring
of polarisatie of hoe je deze tijd ook noemen wil, dat we
dan ineens allemaal vertwijfeld moeten denken: wat heeft
het allemaal voor zin wat ik doe?

Want het heeft zin

Ik geloof in mijn vak

Maar soms

Soms dan...

Dan word je zo ongelooflijk treurig van alles wat je niet
bereikt en niet bereiken kan

Ik word daar treurig van

Mijn moeder zei altijd:

in het Limburgs 'Jij moet niet zoveel willen

Wat jij allemaal wil

Daar wordt een mens ongelukkig van

En zeker een vrouw

Die worden daar helemaal ongelukkig van'

Ik vind het moeilijk om te weten wat ik moet doen

Of kan doen

En wat ik beter kan laten
Ik wil graag iets opbouwends doen
Bijdragen
Maar ik weet niet hoe
Ik weet wel hoe
Maar dat hoe van mij dat gebeurt steeds maar niet
Ik krijg mezelf niet binnen dat 'hoe'
Ik sta ernaar te kijken
Alsof ik aan de zijlijn sta
Met een lange betweterige vinger sta te wijzen hoe het
anders kan
Hoe het anders moet
En ondertussen...
Ondertussen gaat er van alles mis
In de wereld
Om mij heen
...
Alles is tegenwoordig dichtbij
Alles wat morrelt, morrelt ook aan mijn eigen poort
Morrelt in mijn eigen leven
De luxe om je af te sluiten is verdwenen

Om in een hutje op de hei te gaan zitten en te doen alsof je
neus bloedt

Je kunt je alleen nog afsluiten als je wilt leven op een
omheind terrein

Met bewaking en met zoveel regels wat wel en wat niet
mag dat je je af gaat vragen wie er nu eigenlijk beter af is;
degene op of degene buiten het terrein

Ik woon in een anti-kraakpand

Ik ben als het ware de beveiliging van een plek

Vroeger woonde ik in een kraakpand

Niet anti

Als ik dat zeg, dan heb ik het gevoel alsof ik het over iets
uit de oudheid heb

Een kraakpand

Kraakpand

Witte fietsenplan

De Bhagwan

Dat is net zoiets als het touwtje uit de deur waar Terlouw
het een tijd geleden over had

Nostalgie

Praten vanuit de verleden tijd

Ik wil wat doen

Niet alleen maar praten
Niet alleen maar dingen vinden
Niet alleen maar een stem uitbrengen
Wat doen!
Ik wil wat doen!

*Ze balt haar vuisten in een vechtersmentaliteit. Ze kijkt
ernaar en laat haar gebalde vuisten weer los. Ze probeert een
ontspannener houding aan te nemen. Haalt diep adem in en
langzaam uit*

Ik spreek mezelf vaak toe: word nou gewoon eens rustig
Even niet zo drammen
Even wachten
Rustig nadenken
Ik ben vaak te snel
Te fel
Mijn auto rijdt vast in de modder en ik blijf als een gek gas
geven
Zodat ik er nog dieper in zak
Dat is dom ja

Ik adem veel te snel

Ze concentreert zich op haar adem totdat ze rustiger begint te ademen

Een paar weken geleden kwam ik een boekje tegen met de titel: 'Niemand wacht op je'

En toen ik die titel las, toen wist ik niet of dat nu troostend was of beangstigend

Of het bemoedigend bedoeld was of bestraffend

Niemand wacht op je

Het zou kunnen betekenen:

We laten je achter

Niemand wacht op je

Je bent alleen

Het kan ook zeggen:

Doe rustig aan

We hebben geen haast

Niemand wacht op je

Je hebt alle tijd

Dus toen ik dat boekje zag wist ik niet of ik het op moest pakken of laten liggen

En in dat moment beseftte ik plotseling dat ik uiteindelijk een keuze zou maken

Oppakken of laten liggen
Openslaan of voorbij laten gaan
Uiteindelijk kies je altijd
In elke situatie
Om in deze tijd te zeggen dat je niet kiest
Dat is gewoon... niet waar

Ik heb mezelf vaak afgevraagd wie ik eigenlijk ben
Wie of wat bepaalt wie ik ben?
Ben ik mijn naam?
Mijn beroep?
Mijn plek in het gezin?
Mijn geloof?
Mijn lichaam?
Word ik bepaald door mijn denken?
Of mijn handelen?
Ben ik in essentie stoffelijk?
Of onstoffelijk?
Kortom vragen waar je in wezen nooit een antwoord op
krijgt

Afijn

Ik heb dat boekje gekocht

Uiteindelijk

Ik hoorde mijn broer een keer zeggen dat door het lezen
van een zin in een boek zijn magnetisch noorden was
vershoven

Ik betwijfel dat

Ik bedoel: het magnetisch noorden

Dat krijg je niet zomaar van zijn plaats

Dat lijkt me toch behoorlijk stevig verankerd in onze
aardbol

Dat schuif je niet eventjes 1-2-3 van zijn plek

Lijkt mij

Dus ik denk eigenlijk dat mijn broer bedoelde dat hij door
het lezen van die zin in dat boek het magnetisch noorden
had gevonden

En dat is wat mij aantrekt

Het vinden van het magnetisch noorden

Want er moet toch iets zijn dat ons in essentie bindt

Naast alles wat ons onderscheidt

Anders maakt

Ongelijk maakt

Moet er toch iets zijn
Eén dingetje
Dat ons verenigt
Eén dingetje waar we vanuit kunnen gaan
Waar we op kunnen bouwen
Een soort van fundament
Fundamentje
Ik wil dat
Ik wil dat zo graag
Dat er een ons is dat niemand uitsluit
Een ons waarin we allemaal passen
Hoe verschillend we ook zijn
Een ons dat geen hekken heeft omdat je niets kunt
buitensluiten
Stel je voor dat we samen één lichaam zouden zijn
Dat we onszelf zo zouden zien
Dan kun je niet zeggen tegen je je...
Lever
Hou je even in!
Dat zeg je niet

Dan zet je geen schot tussen je linker- en je
rechterhersen helft omdat ze het even niet met elkaar eens
zijn

Dat doe je niet

Dat lukt je niet ook

Als wij één lichaam zouden zijn...

Waar zouden we dan heen gaan met onszelf?

Waar willen we met onszelf dan aankomen?

Ze is even stil

Ik ben nogal een bang mens

Van mezelf

Als kind al

Bang voor vreemde geluiden

Voor spoken in de kamer

Ik durfde 's avonds niet alleen in het donker over de gang
naar de wc

Dan moest mijn zus mee

En als die niet mee wilde dan bleef ik in de hoek staan en
plaste ik in mijn broek

Ja

Zo'n kind was ik

Nu noemen mensen me dapper
Of nee, moedig
Omdat ik alleen op het toneel sta
Onbeschermd in zekere zin
En omdat ik voor een onzeker bestaan ga
Geen vaste baan
Geen eigen huis
Geen spaargeld op de bank
Ik ben zo iemand die vintage kleding is gaan kopen, omdat
ze zich geen dure kleding kon permitteren
Geen maatpak van Dutch Spirit
Ik heb mijn stijl aangepast aan mijn portemonnee
Niet andersom
Ik heb geen schulden
Daar ben ik trots op ja

Volgens mijn vriend heb ik te weinig vertrouwen in de
medemens
Daarom duw en trek ik en weet ik alles altijd beter
Niet zo!
Niet zo, maar zo!
Hij noemt het zelfoverschatting

Een beetje betweter... misschien... ben ik wel ja
Maar ik geloof ook echt: als ik er niet aan trek dan gebeurt
er niks
En meestal is dat zo
Dat er niks gebeurt als ik niks doe
Als ik me er niet mee bemoei
En ik probeer wel te denken:
Niet alles hoeft op jouw manier
Er zijn ook andere goede manieren
Het moeilijkst vind ik het om te accepteren dat sommige
dingen dan niet gebeuren en dat dat dan oké is
Ik vind dat niet oké
Ik denk dat alles mijn zaak is
Dat is dodelijk vermoeiend
Voor iedereen
...
...
Weet je wat ook dodelijk vermoeiend is?
Dat constant jezelf maar bevragen
Is het goed wat ik doe?
Heeft het zin wat ik doe?
Draag ik genoeg bij?

Kan ik niet meer doen?

Moet ik niet meer doen?

Ik kan maar moeilijk accepteren dat ik soms machteloos
ben

Dat er momenten zijn dat het beter is om op te geven

De handen in de lucht

Je bevrijden van het strijden

Misschien moet ik proberen om betere vragen te stellen

En dan luisteren

In plaats van te eisen dat de ander naar mij luistert

Want dat eisen van mij heeft tot nog toe niet echt goed
gewerkt

jantje

Alleen aan jouw zaken kun je wat doen

We bemoeien ons veel te veel met de zaken van god

Oorlog

Hongersnood

Overstroming

josé

Oorlog een zaak van god?

Droogte een zaak van god?
Wat een onzin
Wie dat zegt doet net alsof wij
Alsof ik er niets mee te maken heb
Alsof ik er niets aan kan doen
Oorlog is mijn zaak
Droogte is mijn zaak
Oké misschien niet alleen maar mijn zaak
Ik snap heus wel dat ik dat alleen niet op kan lossen
Het is onze zaak
We moeten dat met zijn allen doen
Wij moeten met zijn allen...
Wij moeten...
Of nou ja... moeten...
Ik zou graag willen...
Dat we dat samen...

Ze zucht

Als oorlog en droogte en hongersnood
Als dat allemaal een zaak van god zou zijn
Als niemand daar iets aan zou kunnen doen
Dan dan...

Dan heb ik er geloof ik geen zin meer in

Ik geloof niet in god

Ik geloof in de mens

In de mens die valt en struikelt

Ik zit al jaren in een soort therapiegroep

Dat vind ik heerlijk

Ik ben verslaafd aan die groep

En daar valt me steeds opnieuw op dat de zogenaamd
grootste kneusjes altijd de beste verhalen hebben

De meest gebutste

De mens met de meeste blauwe plekken is het meest
interessant

Veruit

En het meest moedig

Als we dat eens zouden beseffen

Dan hoefden we niets op te houden

Dan mochten we vallen en weer doorgaan

Dan mochten we onze roes uitslapen

Onze wonden likken

Dan werden niet onze daden gewogen maar ons vermogen
om te falen

ida

Misschien kunnen we onszelf weer toestaan om fouten te
maken

Dat je mag falen

En dat je dan nog steeds alle recht hebt om hier te zijn

Als mens bedoel ik dan

Zouden we dat kunnen, denkt u?

josé

De toneelschrijver Beckett schreef ooit:

‘Ever tried, ever failed, try again, no matter, fail again, fail
better’

Alleen degene die nooit geprobeerd heeft, heeft nooit
gefaald

Hoe vaak heeft Edison gefaald voordat hij de gloeilamp
uitvond?

‘Ik heb niet gefaald. Ik heb gewoon 10.000 manieren
gevonden hoe een gloeilamp niet werkt’

Wij hebben allemaal leren lopen door te falen

Stel je voor dat onze ouders bij onze eerste voorzichtige
stapjes niet hadden staan juichen

Dat ze ons bij onze poging om te lopen niet hadden
aangemoedigd, maar bij de eerste keer vallen hadden
geroepen ‘Sukkel! Jij leert het nooit!’

Dan zouden wij hier straks allemaal kruipend naar buiten
gaan

Allemaal

Kruipend naar buiten gaan

Ze wacht

Er is een lied

Een lied dat mijn vriend voor me speelt als ik de weg kwijt
ben

Of kwijt aan het raken ben

Het zijn de kruimels naar huis zou je kunnen zeggen

De herinnering dat er altijd een zon achter de wolken is

Dat de wind niet altijd uit dezelfde hoek blijft komen

Dat er geen dal is zonder top

Dat kou niet blijft

Dat de nacht het donkerst is vlak voordat het licht wordt

Dat er vogels zingen in de nacht

Ze neuriet een deel van het lied, dan blijft ze een tijdje stil

Niemand wacht op me

...

...

Misschien is het wel een bevrijding

Een aansporing om het zelf te doen

Een herinnering

Ik kan het zelf doen

Niemand wacht op me

Ze is even stil

Ik zou nu best even mijn ogen dicht willen doen

Zijn er meer mensen die dat zouden willen?

Ze kijkt rond

Ach, dat zou wat zijn hé

Dat we nu met zijn allen onze ogen dicht zouden doen

Tegelijkertijd

De ogen dicht

Misschien zelfs even slapen
Dat zou heerlijk zijn?
Toch?
Dat u straks kunt zeggen:
We gingen naar toneel en daar hebben we ook allemaal
even samen geslapen
Ik zou dat heerlijk vinden
Ik zou zo graag willen dat ik iets kon
Een truc of zo
Een dingetje
Waardoor we nu met zijn allen
Allemaal tegelijkertijd
Samen
Even zouden kunnen slapen
Even allemaal samen afdalen in de slaap
Samen vallen
Slap worden
Ons overgeven
Misschien moeten we het gewoon even doen

*Ze gaat zitten, sluit haar ogen, stemt zich af op haar
ademhaling, wordt stil. We horen het lied dat ze daarvoor
neuriede. Eindbeeld.*

eindnoten

1

‘I can find only three kinds of business in the universe: mine, yours, and God’s. (For me, the word God means ‘reality.’ Reality is God, because it rules. Anything that’s out of my control, your control, and everyone else’s control—I call that God’s business.’ Uitspraak van Byron Katie in haar methode, getiteld ‘*The Work*’.

2

‘Gaat u maar rustig slapen’ is gezegd door premier Colijn op de avond van 11 maart 1936 voor de radio. Het is een hardnekkig misverstand als zou hij dit gezegd hebben aan de vooravond van de Duitse inval in Nederland in mei 1940. Niets is minder waar. Ten eerste was Colijn in 1940 geen minister-president meer (dat was toen De Geer). Colijn zei het ruim 4 jaar voordat ons land werd bezet. De radiorede van Colijn ging toen over het feit dat vanwege internationale toestand de dienstplichtigen van twee regimenten, die op 14 maart 1936 zouden afzwaaien, tot nader order langer in dienst moesten blijven. Maar dat was volgens Colijn niet iets waar men zich al te veel zorgen om hoefde te maken, zodat men rustig kon gaan slapen.

Deze quote is een iets aangepaste versie van een zeer bekende quote uit de speech '*Citizenship in a republic*' die Roosevelt gaf aan de Sorbonne in Parijs op 23 April 1910. Deze quote is bekend geworden onder de titel 'man in the arena'.

'It is not the critic who counts; not the man who points out how the strong man stumbles, or where the doer of deeds could have done them better. The credit belongs to the man who is actually in the arena, whose face is marred by dust and sweat and blood; who strives valiantly; who errs, who comes short again and again, because there is no effort without error and shortcoming; but who does actually strive to do the deeds; who knows great enthusiasms, the great devotions; who spends himself in a worthy cause; who at the best knows in the end the triumph of high achievement, and who at the worst, if he fails, at least fails while daring greatly, so that his place shall never be with those cold and timid souls who neither know victory nor defeat.'

bronnen

Pluche van Femke Halsema

Tegen Verkiezingen van David Van Reybrouck

Kairos van Joke Hermsen

De staat van Nederland van Bas Heijne

Gratis geld voor iedereen van Rutger Bregman

Deep democracy, de wijsheid van de minderheid van Jitske

Kramer

Liquid Fear van Zygmunt Bauman

Diverse artikelen en interviews met politici in kranten en dagbladen. En verder diverse werken van Hannah Arendt, Martha Nussbaum en Susan Neiman

Niemand wacht op je ging bij Matzer Theater-producties in
première op 26 januari 2018 in de Raadzaal van het Stadhuis
in 's-Hertogenbosch

Spel: José Kuijpers

Regie: Madeleine Matzer

Dramaturgie: Martine Manten

Kostuums: Ilse Vermeulen

Muziek: Helge Slikker

Decorontwerp: Sanne Danz

Lichtontwerp: Catharina Scholten

www.matzer.org

Lot Vekemans (1965) studeerde Sociale Geo-grafie aan de Rijksuniversiteit van Utrecht en volgde daarna de opleiding tot dramaschrijfster aan de Schrijversvakschool 't Colofon in Amsterdam. Sinds 1997 is zij actief als toneelschrijfster voor zowel jeugd- als volwassen-theater. In 2005 ontving ze voor de tekst van *Truckstop* en *Zus Van de Van der Viesprijs*. In 2010 won ze de Taalunie Toneelschrijfprijs voor *Gif* en in 2016 werd ze voor al haar Duitstalige werk onderscheiden met de Ludwig Mülheim Theaterpreis. Haar werk is inmiddels in vijftien talen vertaald en in meer dan twintig landen gespeeld en ook verfilmd. In 2012 debuteerde Vekemans als romanschrijfster.

www.lotvekemans.nl

Toneelwerk

Niemand wacht op je – 2017

Momentum – 2017

Vals – 2013*

Grens gevallen – 2011

De Nacht van de Val – 2010

Mind your step 2 – 2010

Gif – 2009*

Kleine Faust – 2009

Leda Court – 2008

Judas – 2007

Mind your Step – 2006

Zus van – 2005

Vreemde Vogels – 2004

Desnoods – 2003

AALSMEER – 2003

Vergeten – 2002

Truckstop – 2001

He Payo – 2001

Reis zonder landkaart – 2000

Koetjes en kalfjes: een boerendrama – 1999

A brand new day/ een hele nieuwe dag – 1999

Charlies Angels: the true story – 1998

Geen gewoon meisje – 1998

De nimf – 1997

Teksten met een* verschenen eerder in de reeks van
De Nieuwe Toneelbibliotheek (# 25, 102, 103 en 179)